

Hallituksen esitys Eduskunnalle Viron kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Viron kanssa 26 päivänä kesäkuuta 1995 yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa tehdyn sopimuksen. Sopimus koskee onnettomuuksien ehkäisemistä ennakolta, velvollisuutta ilmoittaa tapahtuneesta onnettomuudesta viivytyksettä toiselle sopimuspuolelle sekä avunantoa onnettomuustapausten seurausten torjumiseksi. Se sisältää määräykset muun muassa ilmoitusmenettelystä, avunannon ehdoista, avustusryhmien maahantulosta ja maastapoistumisesta, pelastustyön johtamisesta, kustannusten korvaamisesta, vahingonkor-

vauksista ja riitojen ratkaisusta. Kummankin sopimuspuolen toimivaltaiselle viranomaisille annetaan valtuutus sopia keskenään sopimuksen tarkoittaman yhteistyön toteuttamisesta.

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sen valtionsisäisestä hyväksymisestä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin sopimuskin.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Suomen ja Viron välillä ei ole yleistä sopimusta pelastuspalveluyhteistyöstä, siihen liittyvästä avunantamisesta tai onnettomuuksista ilmoittamisesta. Yhteistoiminnan tarve on kuitenkin jatkuvasti lisääntynyt, mutta menettelytavoista ja kustannusten korvaamisesta sopiminen on todettu keskeiseksi edellytykseksi yhteistyön toteuttamiselle. Suomen kannalta on myös tärkeää saada mahdollisimman pikaisesti tieto lähialueilla sattuvista suuronnettomuuksista oman väestön suojelemiseksi ja toisaalta sellaisen avun antamiseksi, jolla onnettomuuden laajuutta ja seurauksia voidaan rajoittaa. Suomi on tehnyt tätä tarkoitusta varten vastaavat sopimukset pohjoismaiden ja Venäjän kanssa, joten Viron kanssa tehty sopimus täydentää siten pelastusalan sopimusverkoston kaikkia Suomen lähialueita koskeva.

Suomi teki vuonna 1994 Virolle aloitteen yhteistyötä onnettomuustapauksissa koskevan sopimuksen tekemiseksi maiden välillä. Suomen lähtökohtana oli Pohjoismaiden kesken vuonna 1989 allekirjoitettu pelastuspalvelun puitesopimus (SopS 20—21/92) sekä Venäjän kanssa vuonna 1994 allekirjoitettu sopimus yhteistyöstä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niiden seurausten torjumiseksi, joiden kaltaiseen järjestelyyn haluttiin päästä myös Viron kanssa. Neuvottelut sopimuksesta käytiin Viron kanssa vuosina 1994 ja 1995. Suomen valtuuskuntaan kuuluivat ulkoasiainministeriön ja sisäasiainministeriön edustajat. Neuvottelut saatettiin päätökseen keväällä 1995 ja sopimus allekirjoitettiin 26 päivänä kesäkuuta 1995. Sopimuksen johdosta on kuultu valtiovarainministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriötä, ympäristöministeriötä, rajavartiolaitosta ja tullihallitusta.

2. Sopimuksen pääasiallinen sisältö

Sopimus koskee Suomen ja Viron yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisemisessä ja niiden seurausten torjumisessa. Kysymyksessä on pelastustointia ja pelastuspalvelua koskeva puitesopimus, jota voidaan tarvittaessa täydentää muilla sopimuksilla tai viranomaisen välisillä pöytäkirjoilla. Sopimuksen määräykset tulevat toisaalta sovellettavaksi vain, ellei olemassaolevista kahden- tai monenvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Suomen kannalta on keskeistä, että sopimus sisältää selkeän menettelyn teollisuus- ja luonnononnettomuuksista ilmoittamiseksi, mikäli niillä on valtakunnanarajan ylittäviä haitallisia vaikutuksia. Sopimuksen mukaan kummankin valtion on ilmoitettava toisilleen sellaisista alueellaan tapahtuvista onnettomuuksista, joilla on tai saattaa olla haitallisia vaikutuksia toisen sopimuspuolen alueella. Lisäksi ilmoitusvelvollisuus koskee myös sellaisia kolmansien valtioiden alueilla tapahtuvia onnettomuuksia, joilla on haitallisia vaikutuksia kummankin sopimuspuolen alueella.

Onnettomuustapauksissa tai onnettomuusvaaran uhatessa toisen sopimuspuolen alueella toinen sopimuspuoli voi antaa tarpeellista apua. Avunanto on pääsäännön mukaan vastikkeellista. Sopimus sisältää myös avustajien valtakunnanarajan ylitystä sekä varusteiden ja avustustarvikkeiden maahan- tuontia ja maastavientiä koskevia määräyksiä.

Sopimuksen tarkoituksena on kummankin maan pelastusviranomaisten välisen yhteistyön yksinkertaistaminen ja selkiinnyttäminen. Tässä tarkoituksessa nimetään toimivaltaiset viranomaiset ja onnettomuuksista ilmoittamiseen käytettävät yhteyspaikat sekä annetaan viranomaisille valtuutus sopia keskenään sopimuksen tarkoittaman yhteistyön toteuttamisesta.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Valtion tulo- ja menoarvioon on varattu sisäasiainministeriölle määräraha kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen. Sopimuksesta ei aiheudu lisäkustannuksia.

Sopimuksella ei ole myöskään organisatorisia vaikutuksia. Sopimuksen mahdollisesti aiheuttamista tehtävistä on tarkoitus huolehtia nykyisen organisaation ja henkilöstön voimin.

4. Ympäristövaikutukset

Sopimuksen ympäristövaikutukset ovat vähäisiä. Sopimuksen tarkoittamalla yhteistyöllä pyritään ehkäisemään ja torjumaan onnettomuuksista ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvia vahinkoja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artikla sisältää sopimuksessa käytettävien keskeisten käsitteiden määritelmät. Määriteltyjä käsitteitä ovat avunpyytäjä, avunantaja, avustusr ryhmä, varusteet ja avustustarvikkeet.

2 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisala. Sopimusta sovelletaan onnettomuuksista ja niiden uhkista ilmoittamiseen ja keskinäisen avun antamiseen onnettomuuksien seurausten torjumiseksi.

3 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksen tarkoittamat sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset. Toimivaltainen viranomainen Suomessa on sisäasiainministeriö ja Virossa valtion pelastusvirasto. Artiklassa myös valtuutetaan toimivaltaiset viranomaiset sopimaan keskenään sopimuksen määräysten toteuttamisesta ja siihen liittyvästä käytännön yhteistyöstä. Sopimuspuolet sitoutuvat myös ilmoittamaan toisilleen viivytyksettä toimivaltaisen viranomaisen muuttumisesta.

4 artikla. Artikla koskee yhteyspaikkoja, jotka ottavat vastaan ja välittävät onnettomuuksia koskevia tietoja. Yhteyspaikkojen tulee olla jatkuvasti käytettävissä. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen yhteyspaikat samoin kuin niiden mahdolliset myöhemmät muutokset. Suomessa yhteyspaikaksi on tarkoitettu ilmoittaa Helsingin aluehälytyskeskus.

5 artikla. Artikla koskee onnettomuuksista ilmoittamista. Sen mukaan ilmoittaminen tapahtuu 4 artiklassa määriteltyjen yhteyspaikkojen kautta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia jommankumman sopimuspuolen alueella tapahtuvia onnettomuuksia, joilla on tai saattaa olla haitallisia vaikutuksia toisen sopimuspuolen alueella. Lisäksi sopimuspuolet velvoitetaan ilmoittamaan toisilleen tarvittaessa myös sellaisista kolmansissa valtioissa tapahtuvista onnettomuuksista, joilla on tai saattaa olla haitallisia vaikutuksia kummankin sopimuspuolen alueella. Artiklan toisessa kappaleessa täsmennetään, mitä tietoja ilmoituksen tulee sisältää. Varsinaisen onnettomuusilmoituksen lisäksi tietoja on annettava myös tilanteen kehittymisestä.

6 artikla. Artiklassa määritellään avunannon ehdot. Avunannon tarkoituksena on rajoittaa onnettomuus- tai onnettomuusvaarata-

pauksissa ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvia vahinkoja. Apua voidaan antaa, mikäli toinen sopimuspuoli on sitä pyytänyt. Avunantoon ei kuitenkaan ole kaikissa tilanteissa velvoitetta, vaan kumpikin sopimuspuoli päättää itsenäisesti siitä, voidaanko pyydettyä apua antaa. Avunpyyntöön on aina vastattava. Apua pyytävän sopimuspuolen tulee eritellä, millaista ja kuinka laajaa apua se tarvitsee sekä antaa mahdollisuuksiensa mukaan toiselle sopimuspuolelle muitakin sellaisia tietoja, joita tämä saattaa tarvita ratkaistakseen, voidaanko apua antaa, viipymättä ilmoittaa tästä avun pyytäjälle täsmen täen myös, missä laajuudessa ja millä ehdoilla apua voidaan antaa, ja myönteisessä tapauksessa viipymättä ryhtyä avun antamiseen.

7 artikla. Artikla koskee avustusr yhmien varusteita ja huoltoa. Avustusr yhmillä tulee onnettomuuspaikalle saapuessaan olla riittävät varusteet itsenäisten toimien suorittamiseen. Tarvittaessa apua pyytänyt sopimuspuoli toimittaa avustusr yhmille lisää varusteita sekä ryhmien tarvitseman huollon ja palvelut.

Tarvittaessa avustusr yhmille annetaan myös asianmukaista sairaanhoitoa. Suomessa tämä tarkoittaa menettelyä, jossa sisäasiainministeriö toimivaltaisena viranomaisena hankkii alueellisilta tai paikallisilta terveysviranomaisilta tarvittavat sairaanhoitopalvelut, joista palveluja saaneelta peritään maksu.

8 artikla. Artikla koskee pelastustoiminnan johtamista. Pelastustoimintaa johtaa kaikissa tilanteissa sen valtion viranomainen, jonka alueella sitä suoritetaan. Avustusr yhmät toimivat kuitenkin oman päällystönsä alaisina ja noudattavat omassa valtiossaan voimassa olevia määräyksiä.

9 artikla. Artikla sisältää valtakunnanrajan ylitystä sekä varusteiden ja avustustarvikkeiden maahantuontia ja maastavientiä koskevat määräykset. Määräyksillä pyritään turvaamaan avustusr yhmien nopea siirtyminen onnettomuuspaikalle. 1 kappaleen mukaan avustusr yhmille turvataan valtakunnanrajan ylityksen yhteydessä nopea ja yksinkertainen raja- ja tullitarkastus. Avustusr yhmien varusteet ja avustustarvikkeet vapautetaan maahantuonnin yhteydessä kaikista tullimaksuista, veroista ja muista maksuista. Pelastustoi-

minnan päätyttyä varusteet on vietävä maasta. Ne vapautetaan myös maastaviennin yhteydessä edellä mainituista maksuista. Avustustarvikkeet on jaettava pelastustyön yhteydessä tai luovutettava sen päätyttyä avunpyytäjän toimivaltaisille viranomaisille. Artiklan määräykset eivät ole ristiriidassa EY:n säädösten kanssa.

Artiklan 4 kappaleessa on erityismääräyksiä sotilashenkilöstön ja -ajoneuvojen osallistumisesta pelastustoimintaan. Sen mukaan sotilashenkilöstö, valtion alukset tai ilma-alukset ja sotilasajoneuvot, joiden maahantulo edellyttää erityistä lupaa, eivät saa ylittää rajaa ennen kuin lupa on myönnetty. Apua pyytäneen sopimuspuolen toimivaltaisen viranomaisen tulee huolehtia luvan saamisesta.

Avustusryhmien sekä niiden varusteiden ja avustustarvikkeiden tullaus- ja tarkastusmenettelyistä sovitaan tarvittaessa tarkemmin molempien maiden tulli- ja rajavartiolaitoksen kesken.

10 artikla. Artikla koskee avunannon kustannusten korvaamista. Pääsäännön mukaan avunpyytäjä korvaa avunantajalle avun antamisesta aiheutuneet kustannukset. Sopimuspuolet voivat kuitenkin onnettomuuden laadun ja mittasuhteet huomioon ottaen sopia, että apu on kokonaan tai vastikkeetonta. Myös sairaanhoidosta aiheutuneet kustannukset sisältyvät avunannon kustannuksiin.

Artiklan 2 kappaleessa on erityismääräys, joka koskee avunantajalle aiheutuneita kustannuksia tilanteessa, jossa avunpyyntö peruutetaan. Avunantajalla on tällöin oikeus korvaukseen niistä kustannuksista, jotka sille ovat aiheutuneet.

Kustannukset tulee korvata viipymättä sen jälkeen, kun korvausta on vaadittu. Sopimuspuolet voivat kuitenkin sopia myös toisenlaisesta menettelystä.

11 artikla. Artikla sisältää määräyksiä vahingonkorvausvelvollisuudesta. Pääsäännön mukaan kumpikin sopimuspuoli luopuu kaikista vahingonkorvausvaatimuksista toista sopimuspuolta kohtaan avunantoon osallistuneen henkilöstön kuoleman, ruumiinvamman tai näiden terveydelle tai henkilökohtaisille tavaroille aiheutuneen muun vahingon johdosta, jos vahinko on tapahtunut sopimuksen toteuttamiseen liittyvien tehtävien suorittamisen yhteydessä. Sen sijaan apua antava sopimuspuoli vakuuttaa avun antamiseen osallistuvan henkilöstönsä mainitunlaisen tapaturman tai muun vahingon varalta maassaan voimassaolevien määräysten mukaisesti.

Suomessa kysymys on tapaturmavakuutuslain säännöksistä. Valtiolla ei tosin ole tapaturmavakuutuslaissa säädettyä vakuuttamisvelvollisuutta, mutta valtion varoista suoritetaan korvaus valtion työssä sattuneen työtapaturman johdosta tapaturmavakuutuslain mukaisesti. Tapaturmavakuutuslain lisäksi on erityisryhmiä varten muita korvauslakeja, kuten laki palo- ja pelastustoimesta, jotka saattavat tulla sovellettaviksi sopimuksen tarkoittamissa tilanteissa. Korvausta maksetaan näidenkin lakien perusteella tapaturmavakuutuslain mukaisesti.

Vakuutuskulut sisällytetään avun yleisiin kustannuksiin, ja apua pyytänyt sopimuspuoli korvaa ne 10 artiklan mukaisesti.

Avunpyytäjä korvaa artiklan 2 kappaleen mukaan myös vahingon, jota avustusryhmän jäsen mahdollisesti aiheuttaa avunpyytäjän alueella kolmannelle taholle. Avunpyytäjällä on kuitenkin 3 kappaleen nojalla oikeus nostaa takautumiskanne maksamastaan korvauksesta avustusryhmän jäsentä vastaan, mikäli tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä tuottamuksellaan. Vastaavat määräykset sisältyvät vuoden 1989 pohjoismaiseen pelastuspalvelusopimukseen. Ne eivät kuitenkaan ole kaikilta osin täysin yhteneviäsiä voimassaolevan vahingonkorvauslainsäädännön kanssa. Vaikka Suomen vastuu tilanteessa, jossa Suomi on apua pyytävänä sopimuspuolena, rinnastuukin vahingonkorvauslain (412/1974) mukaiseen isännänvastuuseen, vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan julkisyhteisö on isännänvastuussa vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu. 11 artiklaan ei sisälly tällaista vastuun rajausta. Artiklan 3 kappaleessa takautumisvaatimuksen ehdoksi on asetettu tahallisuus tai törkeä tuottamus, kun vahingonkorvauslain 4 luvun nojalla takautumisvaatimukset ovat mahdollisia myös tavallisen tuottamuksen kyseessä ollen. Muun muassa näiden erojen vuoksi sopimuksen voimaansaattamisesta on säädettävä lailla.

12 artikla. Artikla sisältää määräykset sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevien riitojen ratkaisemisesta. Ensisijaisesti riidat pyritään ratkaisemaan toimivaltaisten viranomaisten keskinäisissä neuvotteluissa ja toissijaisesti diplomaattiteitse. Mikäli sopimuspuolet eivät pääse keskenään yksimielisyyteen ratkaisusta, riita annetaan jomman kumman sopimuspuolen pyynnöstä välimesoi-

keuteen. Välimiesoikeuden osalta noudetaan soveltuvin osin Haagin kansainvälistä välimiesoikeutta koskevia määräyksiä. Artiklan 3 kappaleen mukaan välimiesoikeuden kustannukset jaetaan tasan sopimuspuolten kesken, ellei välimiesoikeus toisin päättä.

13 artikla. Artiklassa todetaan, että sopimus ei vaikuta kummankaan sopimuspuolen oikeuksiin tai velvoitteisiin, jotka johtuvat muista kahdenvälisistä tai monenvälisistä sopimuksista.

14 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sen valtiosisäisestä hyväksymisestä.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 11 artiklan vahingonkorvausmääräykset poikkeavat eräiltä osin Suomen voimassaolevasta lainsäädännöstä, minkä vuoksi eduskunnan hyväksyminen on tarpeellinen. Myös sopimuksen 9 artiklan mää-

räykset avustusr ryhmien varusteiden ja avustustarvikkeiden tuonnin ja viennin vapauttaminen tullimaksuista, veroista ja muista maksuista kuuluvat lainsäädännön alaan ja edellyttävät sopimuksen voimaansaattamista lailla. Sopimuksen voimaansaattamista lailla edellyttää niinikään 9 artiklan 5 kappaleen sisältämä määräys, jonka mukaan tulli- ja rajaviranomaiset sopivat tarvittaessa pelastustoimintaan käytettävien varusteiden ja avustustarvikkeiden tullausmenettelystä, jonka perusteella maahan saatetaan tuoda muutoin kiellettyjä tavaroita tai lääkkeitä.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään:

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 1995 Suomen ja Viron välillä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Viron kanssa yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 1995 Suomen tasavallan hallituksen ja Viron tasavallan hallituksen välillä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa tehdyn sopimuksen määräykset ovat,

mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA VIRON TASAVALLAN HALLITUKSEN
VÄLILLÄ YHTEISTYÖSTÄ JA KESKINÄISESTÄ AVUNANNOSTA ONNET-
TOMUUSTAPAUKSISSA

Suomen tasavallan hallitus ja Viron tasavallan hallitus, jäljempänä sopimuspuolet, tunnustaan kiinteän yhteistyön tarpeen torjuttaessa jomman kumman maan alueella tai kolmansissa valtioissa tapahtuvien onnettomuuksien vaikutuksia,

vakuuttuneina siitä, että yhteistyö onnettomuustapauksissa on hyödyllistä molemmille sopimuspuolille ja auttaa vähentämään ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön kohdistuvia uhkia,

pitäen tätä sopimusta alan muiden kahdenvälisten sopimusten puitesopimuksena, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa käytetyillä käsitteillä on seuraava merkitys:

Avunpyytäjä tarkoittaa sopimuspuolta, joka esittää toiselle sopimuspuolelle tämän sopimuksen mukaisesti pyynnön lähettää avustusryhmä, tarvittavia varusteita ja avustustarvikkeita;

Avunantaja tarkoittaa sopimuspuolta, joka tämän sopimuksen mukaisesti täyttää toisen sopimuspuolen pyynnön avustusr ryhmien, tarvittavien varusteiden ja avustustarvikkeiden lähettämisestä;

Avustusrhmä tarkoittaa avunantajan lähettämää asiantuntijaryhmää, myös sotilashenkilöstöä ja muita ryhmiä, jotka on tarkoitettu avunantoon ja joilla on tarvittavat varusteet;

Varusteet tarkoittavat avustusr ryhmien erikoisajoneuvoja, muita ajoneuvoja ja avunantamiseen tarvittavia laitteita, välineitä ja aineita sekä muita tavaroita mukaanlukien ryhmän jäsenten henkilökohtaiset tavarat;

Avustustarvikkeet tarkoittavat onnettomuudesta kärsineille ihmisille jaettavia ruoka- ja muita tarvikkeita.

2 artikla

Soveltamisala

Tätä sopimusta sovelletaan sopimuspuolten yhteistyöhön, jonka tarkoituksena on onnettomuustapauksissa estää tai rajoittaa ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvia vahinkoja, seuraavilla aloilla:

1. onnettomuuksista ja niiden uhkista ilmoittaminen;
2. keskinäisen avun antaminen onnettomuuksien seurausten torjumiseksi.

3 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

Tämän sopimuksen tarkoittamia toimivaltaisia viranomaisia ovat Suomen tasavallassa sisäasiainministeriö ja Viron tasavallassa valtion pelastusvirasto.

Toimivaltaiset viranomaiset sopivat keskenään tämän sopimuksen määräysten toteuttamisesta ja tähän liittyvästä käytännön yhteistyöstä.

Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivy-

tyksettä toimivaltaisen viranomaisen muuttamisesta.

4 artikla

Yhteyspaikat

Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen ne yhteyspaikat, joiden tarkoituksena on antaa ja ottaa vastaan 5 artiklassa tarkoitettuja ilmoituksia. Näiden yhteyspaikkojen tulee olla käytettävissä jatkuvasti.

Toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen viivytyksettä yhteyspaikkoja koskevien tietojen muuttumisesta.

5 artikla

Onnettomuuksista ilmoittaminen

Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viivytyksettä yhteyspaikkojen kautta sellaisista alueellaan tapahtuvista onnettomuuksista, joilla on tai saattaa olla haitallisia vaikutuksia toisen sopimuspuolen alueella.

Ilmoituksen tulee sisältää tietoja onnettomuuden laadusta ja tapahtumapaikasta sekä toimista, joihin on ryhdytty tai joihin aiotaan ryhtyä tapahtumapaikalla ja sen ulkopuolella samoin kuin muista olennaisista seikoista. Tietoja on annettava myös tilanteen kehittymisestä.

Sopimuspuolet ilmoittavat tarvittaessa toisilleen myös sellaisista kolmansissa valtioissa tapahtuvista onnettomuuksista, joilla on tai saattaa olla haitallisia vaikutuksia kummankin sopimuspuolen alueella.

6 artikla

Avunanto

Sopimuspuolet voivat antaa onnettomuuden uhatessa tai sen tapahduttua toisen sopimuspuolen pyynnöstä tarpeellista apua mahdollisuuksiensa ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvien vahinkojen estämiseksi tai rajoittamiseksi.

Avunpyytäjän tulee ilmoittaa, millaista ja miten laajaa apua se tarvitsee, sekä antaa mahdollisuuksiensa mukaan toiselle sopimuspuolelle sellaisia tietoja, joita tämä saat-
taa tarvita ratkaistakseen avun laajuuden.

Sopimuspuolen, jolta apua pyydetään, tulee viipymättä päättää ja ilmoittaa avunpyy-

täjälle, voiko se antaa pyydettyä apua sekä annettavan avun laajuus ja ehdot. Apu on annettava viipymättä.

7 artikla

Varusteet ja huolto

Avustusryhmillä tulee olla riittävät varusteet itsenäisten toimien suorittamiseen onnettomuuspaikalla. Avunpyytäjä toimittaa tarvittaessa avustusryhmille lisää varusteita sekä niiden tarvitseman huollon ja palvelut.

Avustusryhmien jäsenille annetaan tarpeen mukaan myös sairaanhoitoa.

8 artikla

Johtaminen

Pelastustoimintaa johtaa sen sopimuspuolen asianomainen viranomainen, jonka alueella sitä suoritetaan.

Avustusryhmä työskentelee avunpyytäjän alueella oman päällystönsä johdon alaisena ja toimii omassa valtiossaan voimassaolevien määräysten mukaisesti.

9 artikla

Valtakunnanrajan ylitys sekä varusteiden ja avustustarvikkeiden maahantuonti ja maastavienti

Kumpikin sopimuspuoli turvaa toisen sopimuspuolen avustusryhmille valtakunnanrajan ylityksen yhteydessä nopean ja yksinkertaisen raja- ja tullitarkastuksen.

Sopimuspuolet vapauttavat alueelleen saapuvien avustusryhmien varusteet ja avustustarvikkeet kaikista tullimaksuista, veroista ja muista maksuista.

Toiminnan päätyttyä avunantajan on niin pian kuin mahdollista vietävä varusteet kokonaisuudessaan avunpyytäjän alueelta tuhoutuneita tai menetettyjä varusteita lukuunottamatta. Vietävät varusteet vapautetaan kaikista tullimaksuista, veroista ja muista maksuista. Avustustarvikkeet on jaettava kokonaisuudessaan onnettomuudesta kärsineille ihmisille tai luovutettava avunpyytäjän toimivaltaiselle viranomaiselle.

Mikäli avustusryhmät ja varusteet käsittävät sotilashenkilöstöä, valtion aluksia, valtion ilma-aluksia ja sotilasajoneuvoja, joiden maahantuloon vaaditaan erityinen lupa, on

avunpyytäjän viranomaisen hankittava sellainen lupa. Valtakunnanrajaa ei saa ylittää ennen kuin lupa on myönnetty.

Avustusryhmien sekä niiden varusteiden ja avustustarvikkeiden tullaus- ja tarkastusmenettelystä valtakunnanrajaa ylitettäessä sovi-
taan tarvittaessa tarkemmin molempien mai-
den tulli- ja rajavartiolaitosten kesken.

10 artikla

Kustannukset

Avunpyytäjä korvaa avunantajalle avun antamisesta aiheutuneet kustannukset, mukaanlukien sairaanhoidosta aiheutuneet kustannukset. Sopimuspuolet voivat onnettomuuden laadun ja mittasuhteet huomioiden sopia myös toisin.

Avunpyytäjä voi milloin tahansa peruuttaa avunpyyntönsä, mutta avunantajalla on siinä tapauksessa oikeus niiden kustannusten korvaukseen, jotka sille ovat aiheutuneet.

Mikäli sopimuspuolet eivät ole toisin sopineet, kustannukset korvataan viipymättä, kun avunantaja on tätä vaatinut.

11 artikla

Vahinkojen korvaaminen

Kumpikin sopimuspuoli luopuu kaikista vahingonkorvausvaatimuksista toista sopimuspuolta kohtaan avustusryhmän jäsenten kuoleman, ruumiinvamman tai näiden terveydelle tai henkilökohtaisille tavaroille aiheutuneen muun vahingon johdosta, jos tapaukset ovat sattuneet tämän sopimuksen toteuttamiseen liittyvien tehtävien suorittamisen yhteydessä. Avunantaja vakuuttaa avustusryhmänsä maassaan voimassaolevien määräysten mukaisesti. Vakuutuskulut sisällytetään avunannon yleisiin kustannuksiin, ja avunpyytäjä korvaa ne siten kuin tässä sopimuksessa on määrätty.

Jos avunantajan avustusryhmän jäsen tämän sopimuksen toteuttamiseen liittyvissä tehtävissä aiheuttaa vahinkoa kolmannelle henkilölle avunpyytäjän alueella, avunpyytäjä korvaa vahingon niiden lainsäädännön määräysten nojalla, joita sovellettaisiin, jos avunpyytäjän oma avustustyöntekijä olisi aiheuttanut vahingon.

Avunpyytäjällä on oikeus nostaa takautumiskanne tämän artiklan mukaisesti suoritta-

mastaan korvauksesta sitä avustusryhmän jäsentä vastaan, joka on aiheuttanut vahingon tahallisuudellaan tai törkeällä tuottamuksellaan.

12 artikla

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tämän sopimuksen tulkinnasta tai noudattamisesta aiheutuvat erimielisyydet, joista toimivaltaiset viranomaiset eivät neuvotteluteitse pääse sopimukseen, ratkaistaan sopimuspuolten kesken diplomaattiteitse.

Mikäli sopimuspuolet eivät pääse asiasta yhteisymmärrykseen diplomaattiteitse, kumpi tahansa sopimuspuoli voi saattaa kiistanalaisen kysymyksen välimiesoikeuden ratkaistavaksi, jonka ratkaisu on lopullinen ja velvoittava. Välimiesoikeuden osalta noudetaan Haagin kansainvälistä välimiesoikeutta koskevia määräyksiä soveltuvin osin.

Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä välimiesoikeuden jäsenen kustannuksista sekä sille asian käsittelystä välimiesoikeudessa aiheutuneista kuluista. Puheenjohtajan kustannukset ja muut kulut jaetaan puoliksi sopimuspuolten kesken. Välimiesoikeus voi päättää myös muunlaisesta kustannusten jaosta.

13 artikla

Muut sopimukset

Tämä sopimus ei vaikuta kummankaan sopimuspuolen oikeuksiin eikä velvoitteisiin, jotka johtuvat muista kahdenvälisistä tai monenvälisistä sopimuksista.

14 artikla

Loppumääräykset

Tämä sopimus tulee voimaan 30 vuorokauden kuluttua siitä päivästä, kun sopimuspuolet ovat kirjallisesti ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaantulolle tarpeelliset valtiosisäiset toimenpiteet on suoritettu.

Tämän sopimuksen voimassaolo lakkaa 12 kuukautta sen päivän jälkeen, kun jompikumpi sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle aikomuksestaan irtisanoa sopimus.

Tehty Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 1995 kahtena suomen- ja vironkielisenä kap-
paleena, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Jan-Erik Enestam

Viron tasavallan
hallituksen puolesta

Edgar Savisaar